

ZAPISNIK

sa tematske sjednice Županijske skupštine Dubrovačko - neretvanske županije, održane 8. srpnja 2020. g. u hotelu kompleksa Vrtovi sunca, Na Moru 1, u Orašcu, s početkom u 12.00 sati.

Predsjednica Županijske skupštine, dr. sc. Vilma Kosović, dr. med. uvodno se obratila vijećnicima želeći dati kratko obrazloženje što se dogodilo sa zahtjevom za održavanje tematske sjednice, koji je zaprimljen dana 13. ožujka u županijskim službama, o čemu je prvi put doznala na zadnjoj redovitoj sjednici, dana 10. lipnja o.g.

Pet dana nakon sjednice 15. lipnja zaprimila je dopis Pročelnice Upravnog odjela za poslove Župana, Županijske skupštine i opću upravu u kojem se navodi da se rad svakog predstavničkog tijela mora prilagoditi epidemiološkoj situaciji i to temeljem upute dopisa Ministarstva uprave izdane 13. ožujka, u kojem se ističe da se sjednice mogu odgoditi ili otkazati, ukoliko se radi o odlukama koje nisu neodgodive i hitne, tako da neodržavanje sjednice u zakonom predviđenom roku neće uzrokovati raspuštanje predstavničkog tijela.

Po nalogu pročelnice, budući se radilo o tematskoj, a ne redovitoj sjednici, sukladno nalogu Ministarstva uprave, procijenjeno je da nije nužno održavanje sjednice.

Na zadnjoj redovnoj sjednici zaprimila je ponovno zahtjev za tematskom sjednicom, te je istu u zakonom propisanom roku i sazvala, obzirom da je epidemiološka situacija bila još povoljnija nego sada.

Potom je predsjednica otvorila tematsku sjednicu Skupštine Dubrovačko-neretvanske županije, pozdravila Župana, zamjenike Župana, vijećnike, predstavnike medija i ostale nazočne goste.

Predsjednica je zamolila g. *Ariana Čustovića*, tajnika Županijske skupštine da izvrši prozivku vijećnika, kako bi se utvrdio kvorum.

Prozivkom je utvrđeno da je sjednici nazočno 28 vijećnika, te da Skupština može donositi pravovaljane odluke.

Sjednici u trenutku prozivke nisu nazočni slijedeći vijećnici: *Željko Bartulović, Tomislav Batur, Kristina Čurčija, Nikola Grmoja, Vlaho Ivaniš, Nada Ivanković, Marija Kovač, Ljubo Kunjašić, Krešimir Kuran, Vlaho Orepić, Nikša Sentić, Deni Surjan i Ivo Žuvela.*

Potom se prešlo na utvrđivanje dnevnog reda.

Vijećnici su dobili radne materijale, pa je predsjednica upitala ima li netko primjedbi ili prijedloga o izmjeni ili dopuni dnevnog reda.

Kako nije bilo primjedbi, prijedloga ili dopuna, predsjednica je stavila konačni prijedlog dnevnog reda na glasovanje.

Jednoglasno je usvojen slijedeći

DNEVNI RED

1. Izgradnja Centra za gospodarenje otpadom (CGO) Lučino razdolje

Predsjednica Županijske skupštine uvodno je rekla kako je ova tematska sjednica sazvana temeljem članka 34 a, Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, a na prijedlog 15 vijećnika Županijske skupštine.

Pozvala je g. Pera Jerkovića da uzme riječ i uvodno obrazloži prijedlog predlagatelja.

Pero Jerković uvodno je rekao da su na temelju čl. 25. Statuta Dubrovačko-neretvanske županije, čl. 42. Poslovnika Županijske skupštine podnijeli zahtjev za sazivanje tematske sjednice Skupštine DNŽ na temu "Izgradnja Centra za gospodarenje otpadom Lučino razdolje."

U obrazloženju je navedeno da je CGO Lučino razdolje kontroverzan projekt od samih svojih početaka. Zamisao seže iz vremena Strategije za gospodarenje otpadom RH iz 2005.g., te Plana gospodarenja otpadom iz 2007.g., kada se formirao koncept da se gospodarenje otpadom transformira na način da se odlaganje neobrađenog otpada zamijeni odlaganjem inertiziranog otpada i proizvodnjom goriva iz otpada.

Ta vizija odgovarala je pristupu otpadu koji je bio prisutan u više zemalja EU, ali u razdoblju koje datira u 80-te godine prošlog stoljeća.

U međuvremenu je došlo do značajne promjene gospodarenja otpadom koje je u EU prepoznato kao sredstvo za smanjenje ovisnosti o uvozu sirovina, te je donesena direktiva o otpadu 2008/98/EZ kojom je definiran cilj o postizanju minimalnih stopa recikliranja do 2020.g.

Republika Hrvatska je u procesu pristupanja Europskoj uniji prihvatila taj cilj, te su takve odredbe unesene u Zakon o održivom gospodarenju otpadom iz 2013.g., kao i u Ugovor o pristupanju EU.

EU ide dalje te su u svibnju 2018.g. doneseni novi ciljevi recikliranja i ponovne uporabe za razdoblje do 2025., 2030. i 2035.g., te su postavljeni temelji za novi strategijski pristup otpadu pod nazivom "kružno gospodarstvo."

Republika Hrvatska je u siječnju 2017.g. donijela Plan gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017.-2023.g., u kojem su definirane brojne mjere za postizanje ciljeva gospodarenja otpadom, a kapacitet centara za gospodarenje otpadom, predviđen i za obradu nerazvrstanog otpada ograničen je na iznos do 40% od ukupne količine otpada. To ujedno znači da je prioritet ovih centara za obradu nerazvrstanog otpada nižeg reda, te da je nužno prvo pristupiti uspostavi odvojenog prikupljanja i infrastrukture za konverziju otpada u sirovine, odnosno kružno gospodarenje otpadom. To primarno uključuje odvojeno prikupljanje otpada, te centre za ponovnu uporabu, sortirnice i kompostišta. Graditi CGO prije sustava za kružno gospodarenje otpadom znači ugrožavati sposobnost za postizanje ne samo ovih ciljeva pred vratima, nego i za sve sljedeće koji su već definirani i postaju sve stroži.

Pored svega navedenog, zaprepaštava iznimno velika cijena predviđene investicije od čak pola milijarde kuna. Takav podatak izaziva navjericu, te je nejasno otkud uopće hrabrosti za predlaganje tako skupe, a ujedno problematične investicije.

Pitanje ugroze okoliša ovim projektom nije uopće riješeno, posebno brine utjecaj na osjetljivo krško podzemlje, dubrovačko priobalje i zaštićeni Malostonski zaljev, pa je više nego nužno bilo osigurati odgovarajuću raspravu na Županijskoj skupštini, rekao je Pero Jerković.

Navodi iz raspoloživih dokumenata ne ulijevaju ni najmanju sigurnost u pogledu sigurnosti ovog zahvata na predragocjeni okoliš iznimne bioraznolikosti i čistoće.

Potom je vijećnik Jerković pročitao prijedlog zaključaka u ime predlagatelja, u kojima se Dubrovačko-neretvanska županija protivi izgradnji Centra za gospodarenje otpadom (CGO) Lučino razdolje, dok se ne utvrde točno određene činjenice i ne postignu preduvjeti koji su navedeni u prijedlogu zaključaka.

Također pod točkom 2. zaključka, Dubrovačko-neretvanska županija bi naložila svim svojim jedinicama lokalne samouprave da se angažiraju u hitnoj uspostavi kružnog gospodarenja otpadom na svojim područjima, što znači da su one dužne izgraditi ekološku infrastrukturu – sortirnice, kompostišta, centre za ponovnu uporabu i reciklažna dvorišta za što postoje i značajna sredstva u EU fondovima. Skupština Dubrovačko-neretvanske županije će zadužiti svoje nadležne urede da pristupe redefiniranju centra sukladno svim potrebnim načelima, zaključio je.

Ante Šeparović, predstavnik Odbora za zaštitu okoliša i prostorno uređenje, rekao je da su se na jutrošnjoj sjednici odbora razmatrala 2 prijedloga zaključka, od čega zaključak podnositelja zahtjeva za tematsku sjednicu nije dobio potrebnu većinu glasova, a prijedlog zaključka Župana je usvojen, te se predlaže članovima Skupštine da isti prihvate.

Predsjednica Županijske skupštine otvorila je raspravu.

Župan Nikola Dobroslavić uvodno je rekao kako je predložio drugačiji zaključak, zbog toga što misli da je prvi prijedlog nekonzistentan, služi se podacima koji nisu točni, nije pravovremen. Drugi zaključak je jedini moguć u ovoj situaciji, jer ne može se donijeti zaključak da se Županijska skupština protivi Centru za gospodarenje otpadom.

Projekt CGO je i projekt ove Županijske skupštine, zadnjih 10-12 godina. Od osnivanja Agencije za gospodarenje otpadom, od donošenja svih mogućih odluka, akata koji su bili potrebni, od izrade cijele vrlo složene i vrlo zahtjevne dokumentacije, uvrštenja lokacije u Prostorni plan, što je bilo podložno svim javnim raspravama, argumentacijama, koji postupak je završen sukladno svim pozitivnim propisima RH, uključujući i posebne propise o zaštiti okoliša i svim propisima Europske unije.

Centar za gospodarenje otpadom ima donesenu, potvrđenu od nadležnog ministarstva Studiju utjecaja na okoliš, koja je prošla svu javnu raspravu i na kraju utvrdila da je taj zahvat prihvatljiv za okoliš.

Taj zahvat je dobio i Studiju izvodljivosti koja je prošla provjeru europske komisije, njenog tijela JASPERSA, koji pomno prati jeli nešto u skladu s europskim propisima i koja provjera je ključna da bi projekt dobio financiranje iz EU fondova, naglasio je Župan.

U međuvremenu je dobijena lokacijska dozvola, što također potvrđuje da je projekt potpuno suglasan Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije.

Potpisan je potom Ugovor s Ministarstvom zaštite okoliša i energetike o financiranju tog projekta, njegovih prihvatljivih troškova sa 70% iz EU fondova, bespovratno.

Potpisano je novih 20% prihvatljivih troškova, ugovor sa Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u vrijednosti od 81 mil. kuna, također bespovratno.

Sada rade studijsku dokumentaciju za natječaj, izvlaštenje je već krenulo, rade se dvije ceste koje nisu sastavni dio ovog projekta, a služe dijelom projektu, a dijelom sugrađanima koji žive na tom području.

U ovoj fazi je potpuno bespredmetno raspravljati o tome hoće li Županijska skupština biti za ili protiv ovog projekta. Projekt je sukladan svim propisima, doveden je do kraja i on se mora realizirati.

"Alternativna" odlagališta moraju se zatvoriti.

Drugi dio zaključka koji se predlaže – ne može se naložiti jedinicama lokalne samouprave. Pozivamo Agenciju za gospodarenje otpadom, županijsku tvrtku da s posebnom pozornošću pazi da u provedbi projekta se sve izvede prema dokumentaciji, što se i podrazumijeva. CGO je tek dio ukupnog sustava gospodarenja otpadom i vrlo je važno, jer po novim propisima s kojima je usklađen ovaj projekt centra, u CGO ide samo 40% otpada, sve ostalo se mora obraditi prije.

Time se pozivaju gradovi i općine da ubrzaju svoje obveze po pitanju gospodarenja otpadom, a to znači odvojeno prikupljanje, recikliranje, biootpad i sortirnice, ukoliko su predviđene.

To smanjuje dotok otpada na završnu obradu u Centru. Na ovo će se upozoriti načelnici i gradonačelnici na sutrašnjem sastanku.

Centar za gospodarenje otpadom će pomoći ubrzavanju svih ostalih postupaka gospodarenja otpadom.

"Nikako ne preporučam donošenje zaključka predloženog na početku, jer to je potpuno besmisleno", zaključno je naglasio *Župan g. Nikola Dobroslavić*.

Maro Kristić imao je repliku na izlaganje g. Župana, konkretno na tezu da se u CGO može primiti samo 40% otpada, čime je prema njegovu mišljenju potvrđena teza o promašenosti ovog projekta, jer time "kao da gradimo kuću od krova."

Postavlja se pitanje, što ćemo sa ostalih 60% otpada koji se proizvede u kućanstvima i gospodarstvu, kada znamo da na području DNŽ u svim našim gradovima i općinama nemamo apsolutno realiziranu niti započetu izgradnju ni jedne sortirnice, ni jedne kompostane, ni jednog Centra za gospodarenje bio razgradivim otpadom. Time bi dobili CGO koji je "Grabovica na drugoj lokaciji". Tih preostalih 60% otpada će dovesti gradove i općine na rub egzistencije, jer će tih 60% otpada morati zbrinjavati na način da će ga morati odvoditi negdje drugdje.

Župan Nikola Dobroslavić odgovorio je na repliku rekavši da je g. Kristić zaposlen na "visokom mjestu u komunalnom poduzeću, pa što nije realizirao svoje obveze iz obveza jedinice lokalne samouprave?"

Postoje fondovi EU, a CGO se mogao izgraditi prema Planu gospodarenja otpadom samo za 40% otpada.

Dodao je kako neće više odgovarati na ova pitanja, jer cijela ova inicijativa prema njegovu mišljenju je besramna.

Ivica Dajak rekao je da MBO tehnologija koja bi se trebala primjenjivati u CGO Lučino razdolje, zahtjeva da otpad koji je sirovina za proizvodnju tog goriva iz otpada, sadrži 65% biološke frakcije, 25% ostala fosilna goriva, a ako sve to odvojimo onda dolazimo u ozbiljan problem kod odabira tehnologije, jer gorivo iz otpada koje ćemo tako proizvoditi nitko neće htjeti primiti, ili ćemo morati jako skupo plaćati za njegovo primanje.

Postoji li rješenje za ovaj slučaj?

Marko Giljača također je replicirao Županu zbog dvije iznesene činjenice. Župan je rekao da Studija izvodljivosti nije tajni dokument i da su ga svi, pogotovo vijećnici Županijske skupštine, imali priliku vidjeti na vrijeme. 2.10.2018.g. g. Giljača je podnio zahtjev prvo pročelniku, nakon toga direktoru Agencije za gospodarenje otpadom i dobio je odgovor da je ne može vidjeti. To je Studija izvodljivosti koja je napravljena 2016. godine.

Druga stvar koju je Župan rekao jest da je ova inicijativa zakašnjela.

Ne može se reći da je zakašnjela kada prvo brojne nevladine udruge, a s druge strane i drugi vijećnici kontinuirano upozoravaju na ekološke probleme i problem cijelog sustava gospodarenja otpadom, koji je predviđen na ovaj način, zaključio je vijećnik Giljača.

Davor Penić u ime Kluba vijećnika SDP-a rekao je da je SDP podržao inicijativu MOST-a da traže tematsku sjednicu o problemima vezanim uz ovu temu. Ova "priča" krenula je od 2007.g. Cilj "provokacije" ove sjednice je da ukažu na to da se sustav radi na svim svojim sastavnim dijelovima. Nisu zadovoljni niti dinamikom centra, niti dinamikom reciklažnih dvorišta, niti dinamikom kompostišta, niti sortirnicama. U niti jednom segmentu sustava gospodarenja otpadom u DNŽ ne postoje dobri rezultati. To je osnova zbog koje je inicirana ova sjednica.

Kada se analizira neki sustav gledaju se ulazni parametri. Okolnosti su se u ovih 10 godina promijenile, jer kad se prvi put išla raditi Studija onda se radilo o 500 kg smeća u godini, po glavi stanovnika.

Došlo se do brojke da bi nam za takav centar trebalo odložiti 71.000 tona na godinu.

Kad smo ušli u EU došlo je do izmjene direktiva, gdje se išlo na kružnu odnosno cirkularnu ekonomiju, gdje otpad postaje korisna sirovina i preporuka je EU bila da se ide na kućnom pragu što više reciklirati, kako bi se smanjila i u tvornicama i u domaćinstvima proizvodnja otpada, da bi se primarno eliminiralo onečišćenje okoliša, a drugo da bi se izvukle korisne sirovine, koje bi kasnije koristili kao repro materijal.

Vijećnici su izglasali da za cijeli taj centar treba oko 400 mil.kuna, ali cijelo vrijeme su se članovi oporbe suprotstavljali tako velikom centru, koji je predimenzioniran. Upozoravali su da treba senzibilizirati javnost u Dubrovačko-neretvanskoj županiji da moraju početi na kućnom pragu odvajati smeće, naglasio je g. Penić. Takvi promotivni materijali nebi puno koštali.

2010.g. izglasano je da će sustav biti MBO, da će se odvajati mikro-biološki i tada je bilo predviđeno da će se otpad odvoditi na određeno mjesto i tamo sanirati. I sada se navodi da će se dio ručno odvajati, u 21. stoljeću.

Druga mjera koju su predlagali jest da se analiziraju novi ulazni parametri, da će samo 40% otpada, 21.000 tona se dovoditi u to reciklažno dvorište. U novoj studiji je izbačeno da se ne dovodi staklo, plastika, papir, karton i metal, a postoji prostor za odlaganje infektivnog, nedopuštenog otpada, dok ne postoji vrijeme kad će se on od tuda iznositi i koliko dugo će tu stajati.

Većina jedinica lokalne samouprave nije još uvijek ništa napravila po tom pitanju. Pomaklo se vrijeme od 2020.g. na 2044.g., a krenuli smo od 2007. godine. EU je 2018. istaknula da se očiste sva divlja odlagališta, da ćemo dobiti sredstva, koja smo mogli povući, što nije napravljeno.

Treća sastavnica je izgradnja komunalne infrastrukture. U svakom segmentu smo pogriješili, rekao je vijećnik Penić.

Zbog toga je inicijativa za ovu sjednicu provociranje svih da sa svoje strane naprave što mogu, kako bi stanje bilo što bolje.

U prošloj i novoj studiji napravljeni su iskoraci tako što su napravljeni elaborati o količinama i vrstama komunalnog otpada. Elaborat o izboru mikro lokacije s analizom transporta nije dobro napravljen.

Idejno rješenje CGO se mijenjalo, poboljšavali su se neki parametri, no CGO će u konačni biti ogroman, ali volio bi da ništa u njega ne dovozimo.

Strategija EU je "zero waste", znači nula otpada, a mi govorimo da ćemo u njega dovesti 40% otpada. Predimenzioniran je, puno košta i pitanje je tehnologije u 21.st. koja je tad procjenjena na 21 milion eura. To je puno, zaključio je svoje izlaganje g. Davor Penić.

(Tomislav Batur stigao je na sjednicu, pa je predsjednica Županijske skupštine konstatirala da je sada sjednici nazočno 29 vijećnika.)

Marko Mujan rekao je "kako su i on i Župan branitelji, s tim da je Župan na poziciji, a on uvijek na dispoziciji i u prošlim i u sadašnjim vremenima i nada se da im to kao takvima nije otegotna okolnost i da im u javnosti neće biti veća šteta, nego korist. Nažalost, Župan se bori da ostvari svoja, a on za naša prava i ciljeve."

Cijeni što je Župan zaustavio "koruptivni pothvat projekta HE Omble", to je dobro, ali to je napravljeno opet uz inicijativu određene javnosti, građanstva, a vijećnici su ovdje javnost i građanstvo na jednoj višoj razini političkoj, jer jedino ili prosvjedima, ili politički se može nešto napraviti i poboljšati.

Svima je cilj da se stvari naprave boljima no što jesu. Prije 7 godina je tražio da se riješi pitanje granice tamo gdje se CGO treba raditi, znači Čepikuće, Trnovica itd. i dan danas je to loše riješeno, jer se nije izašlo s granicom tamo gdje se obranila država, nego se ušlo unutra, rekao je g. Mujan.

U Čepikućama je stavljen "skarambež" na dom u kojem su branitelji bili tijekom rata, sa ogromnom antenom. Za put od granice nitko nije obeštećen. "Je li to primjer kako ćemo sutra gospodariti otpadom i odakle početi", upitao je g. Mujan.

Strategija nam nije dovoljno dobra i ovo je na neki način "projekt ni na nebu, ni na zemlji".

Puno je godina prošlo, ali ništa nije konkretno napravljeno, kako bi i mi imali, kao npr. Slovenija sa svojim načinom zbrinjavanja otpada 70%.

Braniteljima u Čepikućama, nekima od njih nisu ni dan danas obnovljene kuće, niti im je obeštećena zemlja na tom putu.

g. Mujan sumnja u pravu želju da se sve to napravi i popravi. Smatra da ovo što je napravljeno nije dobro, niti se uklapa s bilo čim što se danas u modernoj struci primjenjuje. Idemo na staru tehnologiju, a stav je oporbe da se napravi sigurni, bolji, kvalitetniji Centar za gospodarenje otpadom i da ide na kružni princip. U Dubrovniku ima naznaka, u Blatu ima naznaka, jer tamo se prilično dobro radi na odvajanju otpada. To bi se moralo sve skupa povezati u jedno. "Ministar je potpisao, a dva ministra iz struke su bila protiv toga."

U susjednoj državi spominje se i odlagalište nuklearnog otpada koje bi se napravilo u Ravnom, zaključio je svoje izlaganje g. Marko Mujan.

Davor Penić dodao je da je Studija izvodljivosti sama sebe na kraju pobila jednom rečenicom: "Projekt je ekonomski i ekološki prihvatljiv, iako se ne slaže sa Studijom utjecaja na okoliš."

Marko Mujan rekao je da je to logično, jer kad se pogleda o kakvom se projektu "ni na nebu, ni na zemlji radi, njegov vijek trajanja je 25 godina. Što nakon 25 godina? Misli da je netko "sjedio i ne radio ništa" po ovom projektu. Ovakvim projektom "rješavaju se stvari samo za jednu generaciju" dodao je.

Maro Kristić odgovorio je Županu na tvrdnju da on "kao zaposlenik gradskog komunalnog poduzeća nije napravio ništa po pitanju infrastrukture." Upravo je tu zakon vrlo jasan, jer su za izgradnju infrastrukture nadležne jedinice lokalne i regionalne samouprave, dakle načelnici i gradonačelnici i župani. Gradska komunalna poduzeća bave se zbrinjavanjem otpada, na onakvu infrastrukturu kakvu su im oni omogućili.

Ovo je kontroverzan projekt, jer prema njegovu mišljenju njegovi počeci sežu u vrijeme 2005. g., kad su načela gospodarenja otpadom u RH i cijeloj Europi i svijetu bila potpuno drugačija, zasnovana na potpuno drugim načelima i tehnologijama i samo iz te činjenice bi morali preispitati tehnologiju, količine, način gospodarenja i sve o čemu se ovdje govorilo, rekao je g. Kristić.

Također, nije mu jasno zašto se uskratilo struci da reče nešto o ovom projektu i zašto gđa Nevenka Đirlić ili g. Stanko Uršić koji su došli danas, nisu imali pravo i mogućnost obratiti se vijećnicima i osvijestiti ih malo o opasnostima ovog projekta? Propusnost tog terena je izuzetno velika i postoji opasnost za Malostonski zaljev i za sliv Neretve. Zašto se projekt ne prezentira javno građanima ili zašto nebi organizirali jedno zajedničko putovanje pa posjetili Marišćinu da vidimo kako ti centri funkcioniraju.

Nedavno je projekt na Peskariji vrlo brzo zaustavljen, kada su se građani pobunili, rekao je Maro Kristić, što on osobno podržava. Zašto se ne postupa prema svakoj situaciji jednako?

Predložio je da se organizira još jedno trasiranje, naći ćemo sponzora, pričekati hoće li se ti traseri negdje pojaviti i organizirati jedno studijsko putovanje u Kaštijun i Marišćinu, pa da se osvjedoče jesu li ljudi na tom području zadovoljni.

Marko Giljača čestitao je Županu i svim članovima njegove stranke na pobjedi na nacionalnim izborima. Dodao je da je i manjina ta koja ima kritički pravo promišljati i govoriti i o dobrim i o lošim stvarima onog što se predlaže.

Kod ovog sustava gospodarenja otpadom u našoj županiji, nije se poštivalo načelo sigurnosti i odgovornosti, koje je proklamirano na izborima.

Ako su napravljeni svi prethodni koraci da bi CGO funkcionirao, on u ovom obimu u kojem je planiran, nije ni potreban. Nismo napravili temeljne korake, nego se krenulo od kraja.

Ekološka opasnost je svima jasna, rađena su dva trasiranja, prvo je pokazalo opasnost, drugo je zahvat odobrilo.

"Ako postoji i najmanja sumnja da postoji opasnost za zaštićene zone, poput Malostonskog zaljeva, poput cijelog sliva slatke vode, zar ne bi bilo logično napraviti još jedno istraživanje, u najmanju ruku, kako bismo znali i vidjeli da li uistinu prijeti opasnost", upitao je g. Marko Giljača.

Postoje rizici i same cijene koštanja ovog projekta, cijene koje će se kasnije prelići na građane Dubrovačko-neretvanske županije, kroz račune koje će plaćati za odvoz smeća. Predviđena je cijena 98 eura po toni smeća.

Postoji i drugi problem, ulazni parametri u studiji nisu točni. Nije predviđeno odvoženje otpada, što će nas koštati još dodatnih 98 eura. Tko će to platiti?

S druge strane imamo primjere Kaštijuna i Marišćine, gdje je završena samo prva faza i troškovi su 100% veći od onih koji su bili u Studiji izvodljivosti. Ova naša studija već u startu ima krive parametre.

Postoji još jedna cijena - da EU zatraži da povuče novce koje je ovdje dala, jer imamo krive parametre u studiji i nisu u skladu s onim što je realno.

U Rijeci i Puli imamo gotove centre – Marišćina i Kaštijun, gdje je predviđeno 20% odvajanja mješovitog otpada koji stigne u CGO. To je nominalno, ali realno odvajanje je od 4-5%, rekao je vijećnik Giljača, što znači da ta studija ne zadovoljava ni nominalne uvjete. Lokalna javnost se pobunila tek nakon što je doživjela i vidjela što im se događa sa zrakom. Reagirala je i država, pa im je povukla ekološke dozvole. Idemo prema tehnologiji koja definitivno nije onakva kakva nam se predstavlja.

"Kada odvajamo otpad i bavimo se kružnom ekonomijom, onda zarađujemo, a kada bacamo mješoviti otpad, mi gubimo, a te gubitke koje ćemo imati platit će građani ove županije," zaključno je naglasio g. Giljača.

Ivica Dajak rekao je kako je Župan u svom uvodnom izlaganju kazao da je predloženi zaključak oporbe nepravodoban, što bi značilo da su prešli neku točku povratka bez koje nebi bilo izgradnje ovog centra.

Ukoliko postoji ikakva opasnost ili za Malostonski zaljev, dolinu Neretve ili izvor Omble, onda smo bez obzira na to dužni usporiti i ovu temu razmotriti.

Imao je priliku slušati prof. Uršića, prof. Dobrovića, našeg karstologa gospara Lučića i ono što je čuo o tim ljudima, njihov ugled i ono što su rekli, njega je učinilo vrlo zabrinutim.

Izgradnja takvog jednog postrojenja, uzimajući sve u obzir, može imati i povijesne konzekvence. U tom smislu slaže se s kolegom Giljačom i kolegom Kristićem – zašto se ne naprave dodatna trasiranja, dodatna istraživanja? Zašto ne otklonimo sve, pa i najmanje sumnje prije nego što u taj projekt idemo, upitao je vijećnik Dajak.

Naša Studija izvodljivosti predviđa trošak zbrinjavanja otpada u iznosu od 30 eura po toni.

Prema informacijama koje ima, Kaštijun i Marišćina svoj proizvod plasiraju odnosno za njega plaćaju 150 eura po toni.

U tom smislu i za trošak zbrinjavanja otpada, tijekom ovog ili sljedećeg tjedna uprava Marišćine trebala bi predložiti novu cijenu koju bi njihova komunalna društva trebala plaćati za zbrinjavanje, koja bi trebala iznositi 1100 kuna plus PDV. Znamo li kakav će to učinak imati po toni, kakav bi to učinak moglo imati na naš sustav gospodarenja otpadom u financijskom smislu?

A kakav tek u ekološkom smislu? Ako se podigne cijena komunalnim društvima i građanima, hoće li se građani dijela otpada rješavati u prirodi ili komunalna društva na neuređenim odlagalištima?

Kod same tehnologije pojavljuje se problem kvalitete tog goriva iz otpada. Naši zakoni i uredbe propisuju da komunalna društva moraju odvajati većinu stvari u otpadu, inače su im zapriječene kazne (karton, papir, plastika itd...)

Cementara u Kaknju trebala bi preuzimati fosilno gorivo određene kvalitete, uz participaciju od 30 eura. Ali što ako ne bude takve kvalitete?

Zbog svih ovih razloga g. Dajak drži da bi njihov predloženi zaključak trebao biti donešen, jer nikad nije kasno da se zauzmemo za kvalitetnije rješenje za naše građane, za odgovornije raspolaganje njihovim novcem, a u krajnjoj liniji za izvjesnu budućnost naše djece u ovom predivnom okolišu u kojem živimo.

Fani Favro Bukvić referirala se na izlaganje vijećnika Giljače koji je spomenuo CGO na području Istre. U medijima se spominje kako u Kaštijunu već kreću u nadogradnju postojećih postrojenja, zbog svih problema koji su se dogodili. Zato im sada trebaju dodatni novci, što će na kraju dovesti do toga da će cijena zbrinjavanja otpada poskupjeti za građane.

Novce koje smo dobili od EU ona može i uzeti, pa bi tako EU i nama mogla naplatiti penale jer ne radimo kako treba, jer do 1. siječnja Hrvatska mora odvojeno prikupiti i reciklirati 50% otpadnog papira, metala i ostalog, a po nekakvim statističkim podacima ona prikuplja samo 28% otpada. EU nije baš blagonaklona i na zna zašto bi nama to opraštala, kad je npr. Italiji već jednokratno naplatila 40 mil.eura, a onda sljedećih 6 mjeseci je naplaćivala dok nije postigla nekakve zahtjeve.

Zvonko Koštro pridružio se kolegama vijećnicima u izlaganju u cijelosti.

Rekao je da je dobio puno papira i zaključaka od poznatih ljudi koji se bave ovim problemom, iz čega je samo zaključio da izabrana lokacija nije podesna i ne može nikako služiti za svrhu zbrinjavanja odnosno recikliranja otpada. Ima kartu koja govori o pokusu koji je izveden pri dokazivanju sliva tih voda obojenih sa bojom. Velika šteta bi se dogodila kad bi se to primjenilo, jer hidrogeografska karta ne dozvoljava takav rad.

Osvrnuo se na izlaganje g. Župana i podsjetio ga da je, kao i on 2006.g. putovao u Italiju, gdje su bili gosti u Numani. Ima papire, slike, dokumentaciju, čak i povelje. Obilazili su grad koji je brojio 20-30 000 stanovnika, gdje im je objašnjeno na koji način oni zbrinjavaju otpad.

Obišli su takav jedan centar, u kojem su ljudi u zaštitnim bijelim kombinezonima, sa zaštitnim maskama i bijelim rukavicama. Sve ono što je bilo u tom otpadu, između ostalog i jedna velika palma i sve što je bilo razgradivog, bilo je upakirano u plastične vreće.

To je bilo prije 14 godina, pa je upitao Župana što je od tada do danas u nas napravljeno na tom planu zbrinjavanja otpada?

Marko Mujan rekao je da je puno toga ovdje rečeno. Spomenuo je kontradikciju između struke i naših političara. S jedne strane imamo stručnjake koje je doživio kao "plaćenike", koji s jedne strane pričaju jedno, a misle drugo. Na jednoj javnoj raspravi posvađao se s čovjekom, vrsnim stručnjakom, najboljim u Hrvatskoj. Nakon što su izašli vani, prišao mu je i dao ruku, te rekao da "*mora tako, jer g.Mujan je jedina osoba koja mu se suprotstavila i to mu daje nadu, jer neće nitko.*"

Bile su dvije javne rasprave po pitanju CGO, jedna 2017. i na toj raspravi dva dana prije izbora bili su svi važni političari. Na zadnjoj raspravi, nije bio nitko osim samih građana, rekao je g. Mujan.

"Jedino što bi trebalo uvažiti u ovom slučaju je interes građana. Ovo područje je 90 vrtača na km kvadratni. U Trnovici ima ponora u koji pođe sva voda. Razdolje je mjesto na kojem se praktički skuplja voda. Izrađivač studije napisao je da je udaljenost tamo 5 km od granice, a u

biti je manje od kilometra. Trebalo bi o ovome jako povesti računa, jer bi moglo koštati svih nas i kazniti nas jer na ovaj način razmišljamo", zaključio je g. Marko Mujan.

Predsjednica Županijske skupštine, dr.sc.Vilma Kosović, dr.med. zaključila je raspravu i stavila na glasovanje prijedlog zaključka kako je dostavljeno u prijedlogu 15 vijećnika Županijske skupštine.

Većinom glasova (9 "ZA", 20 "PROTIV", nijedan "SUZDRŽAN") zaključak **nije usvojen**.

Potom je predsjednica stavila na glasovanje prijedlog zaključka koji je predložio Župan g. Nikola Dobroslović.

Većinom glasova (20 "ZA", 9 "PROTIV", bez ijednog "SUZDRŽANOG") donesen je

ZAKLJUČAK

1. CGO Lučino razdolje nužna je sastavnica ukupnog sustava gospodarenja otpadom u DNŽ i u RH. Projekt je od početka koncipiran u skladu sa Strategijom gospodarenja otpadom u RH, Planom gospodarenja otpadom RH (2017 – 2022.), a usklađen je s europskim direktivama iz toga područja. Projekt ima izrađenu Studiju utjecaja na okoliš potvrđenu Rješenjem o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša, Studiju izvodljivosti ovjerenu od Jaspers-a, tijela Europske komisije te pravomoćnu lokacijsku dozvolu. Projekt se sa 70% prihvatljivih troškova financira iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija o čemu je s Ministarstvom zaštite okoliša i energetike sklopljen Ugovor o financiranju u visini od 287 milijuna kn. Dodatni ugovor sklopljen je s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za daljnjih 20% troškova u visini od 81 milijun kn. U tijeku je postupak izrade natječajne dokumentacije za izgradnju, postupak izvlaštenja na zemljištu u obuhvatu projekta kao i rekonstrukcija dviju cesta i izrada projekta za vodoopskrbu Centra i okolnih naselja.
2. Poziva se Agencija za gospodarenje otpadom da pojačano nadzire provedbu projekta i brine kako ne bi došlo do odstupanja od izdanih dozvola i predviđenih mjera zaštite okoliša.
3. Pozivaju se gradovi i općine da ubrzano razvijaju ostale sastavnice sustava gospodarenja otpadom kao što su: odvojeno prikupljanje, sortirnice, postrojenja za biootpad, reciklažna dvorišta, za što mogu koristiti otvorene pozive Ministarstva zaštite okoliša i energetike za sufinanciranje projekata.

Budući da je ovim dnevni red sjednice iscrpljen, *predsjednica Županijske skupštine*, zaključila je sjednicu u 13,35 sati.

Tajnik
Županijske skupštine

Arian Čustović, dipl. iur.

Predsjednica
Županijske skupštine

dr. sc. Vilma Kosović, dr. med.